

MINISTERI DE SANITAT I CONSUM

20273 REIAL DECRET 1079/2002, de 18 d'octubre, pel qual es regulen els continguts màxims de nicotina, quitrà i monòxid de carboni dels cigarrets, l'etiquetatge dels productes del tabac, així com les mesures relatives a ingredients i denominacions dels productes del tabac. («BOE» 251, de 19-10-2002.)

El consum de tabac representa el principal factor de risc de malaltia i de mortalitat als països desenvolupats; per tant, la regulació i el control del seu consum és una prioritat de la salut pública.

En el marc de les mesures desplegades per la Unió Europea, s'han anat aprovant diferents directives comunitàries en aquesta matèria: la Directiva 89/622/CEE, de 13 de novembre de 1989, relativa a l'aproximació de les disposicions legals, reglamentàries i administratives dels estats membres en matèria d'etiquetatge dels productes del tabac; la Directiva 90/239/CEE, de 17 de maig de 1990, relativa a l'aproximació de les disposicions legals, reglamentàries i administratives dels estats membres respecte al contingut màxim de quitrà dels cigarrets, i la Directiva 92/41/CEE, de 15 de maig de 1992, relativa a l'aproximació de les disposicions legals, reglamentàries i administratives dels estats membres en matèria d'etiquetatge dels productes del tabac. Aquestes normes estan recollides als reials decrets 192/1988, de 4 de març, sobre limitacions en la venda i ús del tabac per a protecció de la salut de la població; 510/1992, de 14 de maig, pel qual es regula l'etiquetatge dels productes del tabac i s'estableixen determinades limitacions en aeronaus comercials, i 1185/1994, de 3 de juny, sobre etiquetatge de productes del tabac diferents dels cigarrets i pel qual es prohibeixen determinats tabacs d'ús oral i s'actualitza el règim sancionador en matèria de tabac.

L'última normativa en aquesta matèria ha estat la Directiva 2001/37/CE, que modifica i amplia substancialment la regulació existent sobre els productes del tabac.

L'objecte d'aquest Reial decret és la incorporació al nostre ordenament jurídic de la Directiva 2001/37/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juny de 2001, relativa a l'aproximació de les disposicions legals, reglamentàries i administratives dels estats membres en matèria de fabricació, presentació i venda dels productes del tabac, i en la seva elaboració han estat escoltades les entitats afectades.

Aquest Reial decret, que té el caràcter de norma bàsica, es dicta a l'empara del que preveu l'article 149.1.16a de la Constitució Espanyola i en desplegament dels articles 24, 25.2, 32 a 37, 40.5 i 40.6 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat.

En virtut d'això, a proposta de la ministra de Sanitat i Consum, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 18 d'octubre de 2002,

DISPOSO:

Article 1. Definicions.

Als efectes d'aquest Reial decret, s'entén per:

a) Productes del tabac: els productes destinats a ser fumats, aspirats, llepats o mastegats des del moment

en el qual estiguin constituïts, fins i tot parcialment, per tabac, genèticament modificat o no.

b) Quitrà: el condensat de fum brut anhidre i exempt de nicotina.

c) Nicotina: els alcaloides nicotínics.

d) Tabac d'ús oral: tots els productes destinats a l'ús oral, a excepció dels productes per fumar o mastegar, constituïts totalment o parcialment per tabac en forma de pols de partícules fines o en qualsevol combinació d'aquestes formes, en particular els presentats en sobres de dosi o en sobres porosos, o amb un aspecte que suggereixi un producte comestible.

e) Ingredient: qualsevol substància o component diferent de les fulles i altres parts naturals o no transformades de la planta del tabac que s'usi en la fabricació o la preparació d'un producte del tabac que continuï sent present en el producte elaborat, encara que sigui en forma modificada, inclosos el paper, el filtre, les tintes i la goma adhesiva.

Article 2. Tabac d'ús oral.

Es prohibeix posar al mercat de tabac d'ús oral, entenent com a tal el que defineix el paràgraf d) de l'article 1.

Article 3. Continguts màxims de quitrà, nicotina i monòxid de carboni dels cigarrets.

1. A partir de l'1 de gener de 2004, els cigarrets despatxats a lliure pràctica, comercialitzats o fabricats a Espanya, no poden tenir continguts superiors a:

- 10 mil·ligrams de quitrà per cigarret,
- 1 mil·ligram de nicotina per cigarret,
- 10 mil·ligrams de monòxid de carboni per cigarret.

2. Per als cigarrets produïts a Espanya, però exportats fora de la Comunitat Europea, els límits en els continguts que preveu aquest article s'apliquen a partir de l'1 de gener de 2007.

Article 4. Mètodes de mesurament.

1. Els continguts de quitrà, nicotina i monòxid de carboni dels cigarrets es mesuren segons les normes de la «International Organization for Standardization» (ISO) 4387, 10315 i 8454, respectivament. L'exactitud de les mencions relatives al quitrà i la nicotina inscrites en els paquets es comprova segons la norma ISO 8243.

Aquestes proves les verifiquen els laboratoris que determina el Ministeri de Sanitat i Consum.

El Ministeri de Sanitat i Consum ha de comunicar a la Comissió Europea la llista dels laboratoris aprovats, i la seva modificació cada vegada que es produeixi, precisant els criteris utilitzats per a l'aprovació i els mitjans de supervisió que s'apliquen.

2. El Ministeri de Sanitat i Consum pot exigir als fabricants i importadors de tabac que facin altres proves a fi d'avaluar el contingut, especificat per marques i tipus individuals, d'altres substàncies produïdes pels seus productes del tabac, així com els seus efectes sobre la salut, tenint en compte, entre altres coses, el perill d'addicció que comportin. Es pot exigir, així mateix, que aquestes proves siguin verificades pels laboratoris que determini el Ministeri de Sanitat i Consum.

3. Els resultats de les proves realitzades de conformitat amb el que disposa l'apartat 2 es presenten anualment al Ministeri de Sanitat i Consum, i amb una periodicitat més gran, que determina el Ministeri de Sanitat i Consum, quan no hi hagi hagut variacions en les especificacions del producte. El Ministeri de Sanitat i

Consum ha de ser informat quan es produeixin canvis en les especificacions esmentades dels productes.

El Ministeri de Sanitat i Consum ha de difondre, pels mitjans que consideri adequats, la informació presentada de conformitat amb els requisits d'aquest article, a fi d'informar els consumidors, tenint en compte, quan sigui procedent, tota informació que constitueixi un secret comercial.

4. El Ministeri de Sanitat i Consum ha de comunicar anualment a la Comissió Europea totes les dades i tota la informació a què es refereix aquest article.

Article 5. *Etiquetatge.*

1. Els continguts de quitrà, nicotina i monòxid de carboni dels cigarrets que es comercialitzen a Espanya, mesurats de conformitat amb l'article 4, s'han d'imprimir en una de les parts laterals dels paquets de cigarrets, com a mínim en castellà, llengua oficial de l'Estat, i ha d'ocupar com a mínim el 10 per 100 de la superfície corresponent.

2. Totes les unitats d'envasament dels productes del tabac, excepte el tabac sense combustió, han de portar obligatòriament els advertiments següents:

a) Un advertiment general:

1r «Fumar mata» o «Fumar pot matar».

2n «Fumar perjudica greument la seva salut i la dels que estan al seu voltant».

Els anteriors advertiments generals s'alternen, de manera que es garanteixi l'aparició regular de cada advertiment en una quantitat igual d'unitats d'envasament, amb una tolerància anual de més o menys el 5 per 100. Aquests advertiments s'imprimeixen a la cara més visible de la unitat d'envasament, així com a qualsevol embalatge exterior utilitzat en la venda del producte a la menuda, exceptuant els embolcalls transparents que s'utilitzin en la venda del producte a la menuda; i

b) Un advertiment addicional dels recollits a l'annex.

Els advertiments addicionals esmentats anteriorment s'alternen, de manera que es garanteixi l'aparició regular de cada advertiment en una quantitat igual d'unitats d'envasament, amb una tolerància anual de més o menys el 5 per 100.

Aquest advertiment s'imprimeix a l'altra cara més visible de la unitat d'envasament, així com a tot l'embalatge exterior utilitzat en la venda del producte a la menuda, exceptuant els embolcalls transparents que s'utilitzin en la venda del producte a la menuda.

3. Les unitats d'envasament dels productes del tabac sense combustió porten l'advertiment específic següent:

«Aquest producte del tabac pot ser nociu per a la seva salut i crea addicció.»

Aquest advertiment s'imprimeix a la cara més visible de la unitat d'envasament, així com a qualsevol embalatge exterior utilitzat en la venda del producte a la menuda, exceptuant els embolcalls transparents que s'utilitzin en la venda del producte a la menuda.

4. Els advertiments generals que preveu el paràgraf a) de l'apartat 2, i l'advertiment específic per als productes del tabac sense combustió que preveu l'apartat 3, cobreixen almenys el 30 per 100 de la superfície exterior de la cara corresponent a la unitat d'envasament de tabac en la qual s'han d'imprimir. L'advertiment addicional que preveu el paràgraf b) de l'apartat 2 cobreix com a mínim el 40 per 100 de la superfície exterior de la cara corresponent de la unitat d'envasament de

tabac en la qual s'ha d'imprimir. Això no obstant, a les unitats d'envasament per als productes diferents dels cigarrets, la cara més visible dels quals superi els 75 centímetres quadrats, la superfície dels advertiments esmentats als apartats 2, a), i 2, b) són com a mínim de 22,5 centímetres quadrats.

5. El text dels advertiments i les indicacions relatives als continguts de quitrà, nicotina i monòxid de carboni exigides en aquest article s'ha d'imprimir:

a) En negreta, en caràcters tipogràfics «Helvètica» negres sobre fons blanc, amb una mida de punt tipogràfic dels caràcters de manera que ocupin el major espai possible a la superfície reservada a l'efecte.

b) En minúscules.

c) Centrat en la superfície reservada a l'efecte, paral·lel al marge superior del paquet.

d) Als productes del tabac diferents dels que esmenta l'apartat 3, envoltat d'una vora negra d'una amplada mínima de tres mil·límetres i màxima de quatre mil·límetres, que no interfereixi de cap forma amb el text de l'advertiment o de la informació oferta.

e) En castellà, llengua oficial de l'Estat.

6. Tots els advertiments que preveuen els apartats 2 i 3 van precedits de la menció: «Les autoritats sanitàries adverteixen». Aquesta menció se situa fora del requadre que preveu el paràgraf d) de l'apartat 5; ocupa una superfície addicional de quatre mil·límetres d'alt com a mínim a les unitats d'envasament de cigarrets, i que ha de guardar la mateixa proporció quan es tracti d'unitats d'envasament d'altres productes del tabac; se situa contiguament i immediatament per sobre dels advertiments sanitaris; té la mateixa longitud que la de l'espai previst per als advertiments sanitaris, i el text té les característiques que assenyalen els paràgrafs a), b), c) i e) de l'apartat 5.

7. Els continguts de quitrà, nicotina i monòxid de carboni, així com els advertiments exigits segons aquest article, els han d'imprimir els fabricants en origen o un tercer amb l'autorització dels fabricants. Els textos exigits segons aquest article no es poden imprimir a les bolles fiscals de les unitats d'envasament. S'imprimeixen de forma inamovible, indeleble i no han de quedar en cap cas dissimulats, velats o separats per altres indicacions o imatges, i no han de figurar en cap lloc que es pugui fer malbé en obrir el producte. En el cas d'altres productes de tabac diferents dels cigarrets, els textos es poden fixar mitjançant adhesius, a condició que aquests no es puguin desenganxar.

8. Per garantir la identificació i el rastre del producte, els productes del tabac han de ser marcats, mitjançant el número de lot o equivalent a la unitat d'envasament, de manera que es pugui determinar el lloc i el moment de la fabricació.

9. Es prohibeix la venda o el lliurament de cigarrets que no vagin envasats i que no tinguin embalatge exterior.

Article 6. *Altres informacions sobre els productes del tabac.*

1. El Ministeri de Sanitat i Consum exigeix a tots els fabricants, importadors i marquistes de productes del tabac la llista de tots els ingredients del tabac, així com les quantitats d'aquests ingredients, utilitzats en la fabricació dels productes del tabac esmentats, especificats per marques i tipus individuals.

Aquesta llista va acompanyada per una declaració en què s'exposen els motius de la inclusió d'aquests ingredients als productes del tabac, i s'hi indiquen la

seva funció i categoria. La llista també va acompanyada de les dades toxicològiques de què disposin el fabricant o l'importador sobre els ingredients esmentats, amb combustió o sense, segons sigui procedent, esmentant en particular els seus efectes sobre la salut i indicant, entre altres coses, els seus possibles efectes addictius. La llista presenta tots els ingredients que componen el producte, per ordre decreixent de pes.

La informació que preveu aquest apartat es presenta anualment i per primera vegada abans del 31 de desembre de 2002.

2. El Ministeri de Sanitat i Consum difon, pels mitjans que consideri adequats, la informació proporcionada de conformitat amb els requisits d'aquest article, a fi d'informar els consumidors. Això no obstant, es té en compte la protecció de tota informació sobre la fórmula de productes específics que constitueixin un secret comercial.

3. El Ministeri de Sanitat i Consum fa pública la llista d'ingredients per producte, en què s'esmenten els continguts de quitrà, nicotina i monòxid de carboni.

4. El Ministeri de Sanitat i Consum comunica anualment a la Comissió Europea totes les dades i tota la informació a què es refereix aquest article.

Article 7. *Descripcions del producte.*

A partir del 30 de setembre de 2003, i sense perjudici del que disposa l'apartat 1 de l'article 5, es prohibeix la utilització a les unitats d'envasament de productes del tabac comercialitzats a Espanya de textos, noms, marques i imatges o altres signes que facin la impressió que un determinat producte del tabac és menys nociu que altres.

Article 8. *Infraccions i sancions.*

L'incompliment del que disposa aquest Reial decret té caràcter d'infracció administrativa a la normativa sanitària, d'acord amb el que preveu el capítol VI del títol I de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, i altres disposicions que siguin aplicables, i és objecte de les corresponents sancions administratives, amb la instrucció prèvia de l'oportú expedient d'acord amb el que preveu el títol IX de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. Tot això sense perjudici de les responsabilitats civils, penals o d'un altre ordre que puguin concórrer.

En particular, es consideren infraccions molt greus, greus i lleus, respectivament, d'acord amb el que preveu l'article 35 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, les següents:

a) Infraccions lleus:

1a El compliment incorrecte de la norma d'alternança dels advertiments als quals alludeix l'apartat 2 de l'article 5, considerat com a supòsit dels que preveu l'article 35.A.1a de la Llei general de sanitat.

2a En general, l'incompliment del que disposa aquest Reial decret, sempre que la infracció no estigui considerada com a falta greu o molt greu, com preceptua l'article 35.A.3a de la Llei general de sanitat.

b) Infraccions greus:

1a L'incompliment dels requeriments específics que formulin les autoritats sanitàries, sempre que es produeixin per primera vegada, considerat com a supòsit dels que preveu l'article 35.B.4a de la Llei general de sanitat.

2a La resistència a subministrar dades, facilitar informació o prestar col·laboració a les autoritats sanitàries

o les seves agents, com preceptua l'article 35.B.5a de la Llei general de sanitat.

3a La reincidència en la comissió d'infraccions lleus, en els últims tres mesos, segons el que preveu l'article 35.B.7a de la Llei general de sanitat.

c) Infraccions molt greus:

1a La introducció al mercat de productes del tabac d'ús oral, entenent per tabac d'ús oral el que defineix el paràgraf d) de l'article 1, considerat com a supòsit dels que preveu l'article 35.C.1a de la Llei general de sanitat.

2a La no inscripció o inscripció incorrecta dels advertiments generals, addicionals, específics, els continguts de quitrà, nicotina i monòxid de carboni, i la menció a les autoritats sanitàries a les unitats d'envasament dels productes del tabac, tal com els preveu l'article 5, considerat com a supòsit dels que preveu l'article 35.C.1a de la Llei general de sanitat.

3a La comercialització, la fabricació i la venda de cigarrets a lliure pràctica que tinguin uns continguts de quitrà, nicotina i monòxid de carboni més alts que els que estipula l'article 3, considerat com a supòsit dels que preveu l'article 35.C.1a de la Llei general de sanitat.

4a L'absència del número de lot o equivalent a la unitat d'envasament dels productes del tabac, com assenyala l'apartat 8 de l'article 5, considerat com a supòsit dels que preveu l'article 35.C.1a de la Llei general de sanitat.

5a La negativa o resistència dels fabricants, importadors i marquistes de productes del tabac a facilitar al Ministeri de Sanitat i Consum la llista de tots els ingredients del tabac, tal com assenyala l'article 6, considerat com a supòsit dels que preveu l'article 35.C.1a de la Llei general de sanitat.

6a La utilització a les unitats d'envasament de productes del tabac, textos, noms, marques i imatges o altres signes que facin la impressió que un determinat producte del tabac és menys nociu que un altre, considerat com a supòsit dels que preveu l'article 35.C.1a de la Llei general de sanitat.

7a La reincidència en la comissió de faltes greus en els últims cinc anys, segons preceptua l'article 35.C.8a de la Llei general de sanitat.

Les infraccions esmentades se sancionen segons els seus respectius nivells de gravetat, d'acord amb el que estableix l'article 36 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat.

Disposició transitòria única. *Pròrroga de comercialització.*

No obstant el que especifica la disposició derogatòria única, es poden continuar comercialitzant fins al 30 de setembre de 2003 els cigarrets i fins al 30 de setembre de 2004 els altres productes del tabac que no s'ajustin a les disposicions d'aquest Reial decret. En el que sigui procedent, és aplicable, mentrestant, el que disposen els reials decrets 510/1992, de 14 de maig, pel qual es regula l'etiquetatge dels productes del tabac i s'estableixen determinades limitacions en aeronaus comercials, i 1185/1994, de 3 de juny, sobre etiquetatge de productes del tabac diferents dels cigarrets i pel qual es prohibeixen determinats tabacs d'ús oral i s'actualitza el règim sancionador en matèria de tabac.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogats, sense perjudici del que estableix la disposició transitòria única, els reials decrets 510/1992,

de 14 de maig, pel qual es regula l'etiquetatge dels productes del tabac i s'estableixen determinades limitacions en aeronaus comercials, i 1185/1994, de 3 de juny, sobre etiquetatge de productes del tabac diferents dels cigarrets i pel qual es prohibeixen determinats tabacs d'ús oral i s'actualitza el règim sancionador en matèria de tabac; i totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que disposa aquest Reial decret.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret té el caràcter de norma bàsica, dictada a l'empara del que preveu l'article 149.1.16a de la Constitució i en desplegament dels articles 24, 25.2, 32 a 37, 40.5 i 40.6 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat.

Disposició final segona. *Facultat de desplegament.*

Es faculta la ministra de Sanitat i Consum per dictar les disposicions necessàries per al desplegament del que estableix aquest Reial decret.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor el mateix dia de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 18 d'octubre de 2002.

JUAN CARLOS R.

La ministra de Sanitat i Consum,
ANA MARÍA PASTOR JULIÁN

MINISTERI D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT

20328 REIAL DECRET 1024/2002, de 4 d'octubre, pel qual s'aprova la convalidació d'assignatures del pla d'estudis del títol propi de graduat superior en enginyeria geològica, de les universitats de Barcelona i Politècnica de Catalunya, amb les del pla d'estudis del títol oficial d'enginyer geòleg, de les mateixes universitats. («BOE» 252, de 21-10-2002.)

Des del curs acadèmic 1995-1996 fins al 1999-2000, a les universitats de Barcelona i Politècnica de Catalunya s'han impartit, de forma conjunta, els ensenyaments conduents a l'obtenció del títol propi de graduat superior en enginyeria geològica, el pla d'estudis del qual va ser aprovat per les resolucions de les respectives juntes de Govern de dates 14 de juliol i 20 de setembre de 1995.

Posteriorment, en aquestes universitats s'han implantat els ensenyaments conduents a l'obtenció del títol de caràcter oficial i vàlidesa a tot el territori nacional d'enginyer geòleg, que estableix el Reial decret 666/1999, de 23 d'abril. El pla d'estudis d'aquests ensenyaments, també conjunt, que es dona a la Facultat de Geologia de la Universitat de Barcelona i a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de la Universitat Politècnica de Catalunya, ha estat homologat pel Consell d'Universitats el 12 de juliol de 2000 i publicat per la

Resolució d'ambdues universitats de data 14 de setembre de 2000 («Butlletí Oficial de l'Estat» de 16 d'octubre), modificada per la Resolució de data 22 de desembre de 2000 («Butlletí Oficial de l'Estat» de 27 de gener de 2001).

Tenint en compte que les diverses assignatures d'ambdós plans d'estudis conjunts són equivalents en contingut i nombre de crèdits i doten els qui les han cursades dels mateixos coneixements, sembla procedent fer ús de la possibilitat excepcional que preveu l'apartat 2 de l'article 8 del Reial decret 1496/1987, de 6 de novembre, sobre obtenció, expedició i homologació de títols universitaris, que permet al Govern autoritzar la convalidació de determinats estudis cursats abans del reconeixement d'una nova titulació, com és aquest cas.

Aquesta convalidació té l'informe favorable de la Comissió Acadèmica del Consell d'Universitats.

En virtut d'això, a proposta de la ministra d'Educació, Cultura i Esport i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 4 d'octubre de 2002,

DISPOSO:

Article únic. *Abast de la convalidació.*

S'aprova la convalidació de les assignatures del pla d'estudis conjunt conduent a l'obtenció del títol propi de graduat superior en enginyeria geològica de les universitats de Barcelona i Politècnica de Catalunya, aprovat per les resolucions de dates 14 de juliol de 1995 i 20 de setembre de 1995 de les respectives juntes de govern, amb les corresponents del pla d'estudis, així mateix conjunt, conduent a l'obtenció del títol de caràcter oficial i vàlidesa a tot el territori nacional d'enginyer geòleg, que s'imparteix a la Facultat de Geologia de la Universitat de Barcelona i a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de la Universitat Politècnica de Catalunya, i que es detallen a l'annex.

El pla d'estudis conduent a l'obtenció del títol de caràcter oficial i vàlidesa a tot el territori nacional d'enginyer geòleg ha estat homologat pel Consell d'Universitats i publicat per la Resolució de les repetides universitats de data 14 de setembre de 2000 («Butlletí Oficial de l'Estat» de 16 d'octubre), modificada per la Resolució de data 22 de desembre de 2000 («Butlletí Oficial de l'Estat» de 27 de gener de 2001).

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret, que té caràcter de norma bàsica, es dicta a l'empara de la competència que atribueix a l'Estat l'article 149.1.30a de la Constitució.

Disposició final segona. *Habilitació per al desplegament reglamentari.*

Pel ministre d'Educació, Cultura i Esport, en l'àmbit de les seves competències, es dicten les disposicions necessàries per a l'aplicació i el desplegament d'aquest Reial decret.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 4 d'octubre de 2002.

JUAN CARLOS R.

La ministra d'Educació, Cultura i Esport,
PILAR DEL CASTILLO VERA